

KONCEPCJA REFORMY PRZEGLĄDÓW ORKIESTR DĘTYCH OSP ORGANIZOWANYCH PRZEZ ZWIĄZEK OSP RP (aktualizacja - listopad 2018r.)

Spis treści

1. Stan obecny
2. Założenia projektu „Regionalne przeglądy Orkiestr OSP”
3. Wyniki ankiet
4. Podsumowanie i wnioski

1. Stan obecny

Cykl Przeglądów Orkiestr Dętych OSP jest organizowany po raz XXV. Odbywa się na podstawie regulaminu przeglądów przyjętego uchwałą nr 151/26/2006 przez Prezydium Zarządu Głównego Związku OSP RP z dnia 9 lutego 2006 r.

Jego głównym założeniem jest cykliczność i eliminacje (cykl minimum dwuletni: eliminacje wojewódzkie (na podstawie wojewódzkich uzgodnień i eliminacji), regionalne i finał - festiwal ogólnopolski). To jedyny w Polsce konkurs posiadający tak rozbudowane eliminacje, w którym bierze tak duża liczba Orkiestr (w II szczeblu eliminacji, tj. przeglądach regionalnych ponad 50).

Obok oceny koncertowej (i marszowej) prowadzona jest jeszcze jedna kategoria - ocena musztry paradnej (parady marszowej). Orkiestry prezentują ją przeważnie z grupami tanecznymi (np. mażorettek). To najmłodsza konkurencja, ale jednocześnie najbardziej widowiskowa, przyciągająca uwagę widzów, ale też zazdrość konkurencji.

Problemy związane z organizacją, przebiegiem, opiniami i frekwencją na przeglądach określiliśmy w projekcie bazując na wywiadach z przedstawicielami Orkiestr, działaczy Związkowych, korzystając przy tym również ze spotkań, narzędzi ewaluacyjnych, korespondencji prowadzonych w ramach projektu „Pracowania liderów Orkiestrowych” realizowanego przez Związek OSP RP w latach 2016-2017.

Przyczyny stagnacji przeglądów wskazaliśmy wspólnie w tych przestrzeniach:

- Konkurencyjne oferty festiwali, (małe lokalne przeglądy ogólnodostępne - niestrażackie), gdzie nagrody są większe, a konkurencja mniejsza; nie podnosi to jednak w takim stopniu poziomu Orkiestr.
- Coraz więcej imprez lokalnych, a tym samym coraz mniej dostępnych terminów dla dobrych Orkiestr.

- niedopasowana formuła przeglądów do zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych (brak widowiskowości prezentacji zespołów, przejrzystości oceny Orkiestr przez jury)
- Nieduże i nieprzewidywalne nagrody (w zależności od miejsca przeglądu nagrody czasem się zmieniają, czasami Orkiestry wyjeżdżają z przeglądu bez nagrody, czasami o jej przyznaniu dowiadują się po kilku miesiącach - wynika to z niestabilności finansowej przeglądów)
- Zbyt wiele utworów do wspólnego wykonania
- Obawa przyszłych debiutantów na przeglądach, czy zaprezentują się godnie w konfrontacji z innymi zespołami
- Słabe utożsamianie się Orkiestr z ruchem strażackim w niektórych regionach Polski (jest to spowodowane brakiem organizacji przeglądów wojewódzkich w niektórych województwach, brak animacji ze strony struktur wojewódzkich Związku)

2. Założenia projektu „Regionalne przeglądy Orkiestr OSP” i stopień realizacji

Projekt zakładał:

- (1) usystematyzować ocenę gry w marszu (punktacja za zatrzymanie Orkiestry podczas przemarszu, odmarsz z grą, proporcje w tej konkurencji itp.); podnieść rangę przemarszu Orkiestry dętej w ocenie ogólnej.
 - **stopień realizacji:** Orkiestry dostały przed przeglądem wytyczne, informację dodatkową, gdzie największy nacisk był położony właśnie na grę w marszu. Jego ocena stanowiła ½ noty konkursu głównego (nie wynika to wprost z regulaminu), uszczegółowione zostały elementy oceny w tej konkurencji, tj. wyjaśniona kwestia zatrzymania Orkiestry itp.
- (2) podniesienie rangi pokazów musztry paradnej i wprowadzenie oceny grup tanecznych występujących z Orkiestrami, co jest elementem uatrakcyjnienia samych przeglądów dla widzów;
 - **stopień realizacji:** wprowadzenie nagrody na etapie rozdysponowania nagród; wyszczególnienie z ogólnej konkurencji parady pokazu grup tanecznych przy akompaniamencie Orkiestry
- (3) uzgodnienie z kapelmistrzami repertuaru i sposobu wspólnych wykonania utworów;
 - **stopień realizacji:** na częste prośby, sugestie kapelmistrzów ograniczono wspólny repertuar do 5 utworów, tj. patriotycznych: Sygnału Straży Pożarnych, Hymnu Związku OSP RP „Rycerze Floriana”, Romanze F. Chopina oraz Marsza Strażaków i Orkiestr Dętych. W ocenie członków Orkiestr, kapelmistrzów, wolnych słuchaczy jakość wykonanych utworów podniosła się, wykonanie było pewniejsze, muzycy lepiej przygotowani, a ceremonia rozpoczęcia nie przeciągała się niepotrzebnie.
- (4) poszerzenie jury
 - **stopień realizacji:** skład jury został poszerzony. Oprócz składu który oceniał w poprzednich edycjach (sporadyczne absencje w obecnej edycji, tj. Dorota Spandel, Marian Chmielewski, Jerzy W. Zawisza) do oceniających dołączyli: Bartłomiej Robak (były kapelmistrz MOD OSP Krasocin – Krynica-Zdrój, Polanica-Zdrój, Ciechanów), Karol Pyka (dyrygent Orkiestry Reprezentacyjnej AGH z Krakowa – Opatów, Ciechanów, Suwałki, Lidzbark), Jarosław Praszczalek (wykładowca Uniwersytetu

Muzycznego im. F. Chopina w Warszawie – Lidzbark), Dariusz Bylina (dyrygent Orkiestry Wojskowej z Krakowa – Krynica-Zdrój), Tomasz Stronias (tamburmajor Orkiestry Wojskowej z Krakowa – Krynica Zdrój), Zdzisław Włodarski (były dyrektor Szkoły Muzycznej w Radomiu – Opatów), Krzysztof Zaleskiewicz (Ciechocinek), Andrzej Bogusz (Ciechocinek), Dariusz Ledzion (Połczyn-Zdrój), kpt. Jarosław Michałko (Połczyn-Zdrój), prof. Jacek Kraszewski (Połczyn-Zdrój).

- (5) usprawnienie logistycznego przygotowania przeglądów
 - **stopień realizacji:** Dofinansowano elementy związane z wynajmem sceny czy wyżywienia (w zależności od lokalizacji)
- (6) określenie puli nagród przeglądów
 - **stopień realizacji:** wraz z informacją dodatkową o przeglądach wysłana została informacja o puli ministerialnych nagród (w ramach niniejszego projektu) z podaniem kwoty. Orkiestry otrzymały również informacje, że najlepsze Orkiestry poszczególnych przeglądów otrzymają nagrody miast-gospodarzy. Dla każdej z Orkiestr występującej w przeglądach zostały również ufundowane bony na remont instrumentów dętych przez firmę Akord Brass (po 500zł)
- (7) Popularyzację efektów - nagrania z przeglądów oraz folderu przeglądów Orkiestr (w formie tradycyjnej, jak i multimedialnej). Dotychczas było to przeprowadzone wybiórczo przez lokalnych partnerów.
 - **stopień realizacji:**

3. Wyniki ankiet

(1) Ankiety przed/lub w trakcie przeglądów

Ankiety rozesłane do Orkiestr strażackich (zgodnie z dostępnymi danymi) w II kw. 2018r. Otrzymano 65 odpowiedzi, z czego 57 deklarowało udział wcześniejszy w cyklu przeglądów strażackich Orkiestr organizowanym przez Związek OSP RP, w tym 50 w etapie min. Regionalnym, a 80% więcej niż raz. Orkiestry wypełniające ankiety określały się jako występujące na wielu festiwalach zarówno krajowych, jak i międzynarodowych. Ich przedstawiciele widzieli wiele tego typu wydarzeń, nierzadko odnosząc duże sukcesy. Stąd ich opinie i ocenę należy brać za wartościową i wnoszącą cenny głos w dyskusji.

Dotychczasową organizację przeglądów ankietowani ocenili średnio dobrze, 32% dało ocenę 3, 31% ocenę 4 w skali pięciostopniowej. Przyzwoicie również zostały ocenione warunki pobytu Orkiestr na festiwalu – 42% dało ocenę 4, a niespełna 30% ocenę 3.

Niezwykle ważną ocenę wystawili cyklowi przeglądów pod względem prestiżu artystycznego. Oceny 4 i 5 stanowiły niespełna 60% odpowiedzi, a ocena średnia – 3 – 23%. Można to traktować jako wciąż duży potencjał pod względem chęci potencjalnych uczestników do osiągnięcia na festiwalu i przeglądach dobrych rezultatów.

Oceny negatywne mogą brać się jednak z dalszej analizy ankiety – przejrzystości oceny. Aż 50% odpowiadających odpowiedziało, że ocena Orkiestr nie jest przejrzysta. Jedyne 34%

odpowiedziało pozytywnie. Biorąc pod uwagę, że konkurs i jego zasady powinny być szeroko akceptowane – te wyniki nie są zadowalające. Dodając do tego osoby, które odpowiedziały w inny sposób, czasem dosadnie, bezkompromisowo – liczbę ocen negatywnych można zwiększyć do prawie 60%. Ankietowani powołują się tutaj na brak uzasadnienia oceny (jedynie same noty), brak członków komisji z uczelni muzycznych.

Ankietowani wskazali, że proponowane przez nas sukcesywnie do wprowadzenia elementy poprawiające transparentność i jakość oceny są warte rozważenia. Szczególnie doceniali wysyłanie do każdej z Orkiestr szczegółowej oceny każdego członka jury oraz rozdzielanie oceny poszczególnych typów prezentacji w paradzie marszowej (po 80% odpowiedzi na TAK). 46% pozytywnie odniosło się do upublicznienia ocen na stronie Związku. Akceptację 1/3 Orkiestr zdobył pomysł poszerzenia jury festiwalu o członka z zagranicy oraz dyrygenta Orkiestry-laureatki poprzedniego festiwalu.

W zakresie spraw artystycznych i organizacyjnych przychylnie ankietowani odnieśli się do ufundowania specjalnej nagrody dla grup tanecznych występujących z Orkiestrami (66%), zmniejszenie ilości utworów do wspólnego wykonania (55%), poszerzenie składu jury o osoby z innych środowisk Orkiestr dętych (50%). Ponad 40% poparcie zdobyły pomysły uzgodnienia z kapelmistrzami utworów na wspólne wykonanie, zmiana lokalizacji przeglądów na centralne miejsca Polski oraz (o dziwo) wprowadzenie utworu obowiązkowego (do porównania wykonania z innymi Orkiestrami – może być to spowodowane chęcią bezpośredniego porównania wykonania Orkiestr – patrz sprawy oceny). Nie jesteśmy zdziwieni niskim poparciem dla ograniczenia ilości Orkiestr na festiwalu Ogólnopolskim (20% wskazań). Żadna z Orkiestr nie chciałyby znaleźć się poza tym ścisłym gronem.

Niezwykłe ciekawe są „Inne uwagi i propozycje do przeglądów/festiwalu” – ankietowani 22/65 włożyli trud w ich przygotowanie, warto je przeczytać, poznać pewne spojrzenie na przeglądy – albo podejść do nich krytycznie, albo konstruktywnie, ale nade wszystko wyczuć klimat, jaki panuje często po przesłuchaniach, spróbować wczuć się w emocje, jakie panują w Orkiestrach i przedsięwziąć kroki do poprawy mankamentów.

- Limit 10-12 orkiestr zakwalifikowanych do etapu Ogólnopolskiego

- Uwzględnienie ilości instruktorów orkiestry

- Zespół mażorettek nie powinien być oceniany w kategorii najmłodszego uczestnika/muzyka przeglądu. Powinna być przyznawana nagroda dla najlepiej maszerującej orkiestry.

nie może być tak że w każdym przeglądzie faworyzowane są te same orkiestry, karygodnym jest także to że jakaś tam orkiestra przyjeżdża tylko po to żeby zgarnąć kasę, mam na myśli ideę występów poza konkursowych. Dzisiaj poziom orkiestr jest bardzo wysoki, rywalizację typu która jest lepsza, uważam za błędną. Bardziej odpowiadała by mi formuła parad orkiestr, a nie zawody, sztuka to nie wyścigi. Wynagradzanie Orkiestr też pozostawia dużo do życzenia. Nasza orkiestra została skrzywdzona podczas jednego z przeglądów, w związku z tym bardzo zastanawiamy się nad udziałem w kolejnych przeglądach.

pozdrawiam O.D.OSP EŁK

- Obecnie promowane są orkiestry o dużym składzie osobowym. Istnieje bardzo dużo orkiestr liczących do 20 muzyków, które nie mają najmniejszych szans na rywalizację z dużymi orkiestrami, a przecież obsługują przeróżne uroczystości i dają wspaniałe koncerty. Widzę również problem z wynajmowaniem muzyków tylko na przeglądy. Zwykle lepszy muzyk na przeglądach gra w kilku orkiestrach. Tak być nie może, niszczymy zapały, poświęcenie i pracę innych zespołów. Bardzo często powołane przez OSP Jury nie ocenia poziomu artystycznego tylko ocenia pod dyktando organizatora. Może trzeba zrobić przeglądy w dwóch kategoriach. Również wiele orkiestr nie otrzymuje informacji o przeglądach. Informacja powinna trafić do orkiestry, a nie do Prezesa OSP. W powiatach nie organizuje się przeglądów i w niezrozumiały sposób lansuje się orkiestry do następnego etapu.

- Techniczna uwaga: na scenie podczas przeglądów wojewódzkich/regionalnych powinien być dostępny zestaw perkusyjny i kotły. Transport tych instrumentów dla orkiestr jest bardzo dużym utrudnieniem. Z pewnością obecność tych instrumentów na scenie skraca czas wejścia i zejścia orkiestry ze sceny oraz odciąża muzyków od dźwigania tuż przed występem.

- Zamiast limitu utworów do wykonania, proponuję wprowadzić limit czasowy np. "Występ powinien trwać pomiędzy 15-20 minut i obejmować co najmniej 1 utwór polskiego kompozytora". Za przekroczenie przedziału czasu stosować punkty ujemne;

- Proponujemy, aby Jury nie uzgadniało wyników po wykonaniu wszystkich orkiestr. Ocena powinna być średnią oceną dokonaną przez członków Jury bezpośrednio po występie danej orkiestry.

- kompetentne jury, informacja o pozyskaniu nagród (od kogo i na jakiej podstawie) PASMA wprowadzić "nagrodę publiczności"

-Trudno się wypełnia tę ankietę biorąc udział w kilku przeglądach na różnych szczeblach, w różną liczbą orkiestr konkurujących- trudno mi porównać np. Opatów 2016 do Połczyna 2018- Opatów- temperatura max (!), orkiestr chyba 7, utworów dużo- wszyscy wystawieni w szczerym słońcu na opatowskim Rynku, nawet wody nie było...

Połczyn- 5 orkiestr, 5 utworów do wspólnego (nic wydziwionego jak to było w Opatowie 2016), hala/zadaszenie (ok, był remont muszli koncertowej), wody opór.

Na regio nie widzę zabezpieczenia medycznego (może jest, a ja go nie widzę?).

Przydałaby się choćby straż, albo wolontariusze z kierunków medycznych.

Porodów nie powinno być ;-)

- Wyniki oceny konkursowej widoczne dla wszystkich od razu po występie orkiestry np. na monitorze,

- Obowiązek zagrania podczas przemarszu dwóch różnych utworów (w tym jeden obowiązkowy do zatrzymania orkiestry) i drugi dowolny po ponownym ruszeniu.

- Pomysł wprowadzenia obowiązkowego utworu na Ogólnopolskim Festiwalu ocenianego na scenie był by dla komisji bardzo ważną wytyczną i możliwością porównania orkiestr (oczywiście przy potwierdzeniu wymaganego utworu zaraz po udostępnieniu wyników z przeglądów regionalnych)
- Powrót do formy przeglądów powiatowych które wyłaniają reprezentanta na przegląd wojewódzki i podobnie na regionalny i centralny.
- Zapraszać jurorów neutralnych, będzie właściwa ocena poziomu orkiestr.
- Zwrócenie uwagi na to ilu i jakich muzyków w swoim składzie dana orkiestra ma na stałego, a jaki skład reprezentuje orkiestrę podczas przeglądów i festiwali i uwzględnianie tego faktu podczas oceny konkursowej.
- Większa przejrzystość w kwalifikowaniu orkiestr do kolejnych etapów począwszy od województwadobieranie do składów jury nowych osób z autorytetem w środowisku orkiestrowym (dobrych instrumentalistów kompozytorów dyrygentów) trzeba na to zwrócić uwagę szczególnie na etapie wojewódzkim bo dobre jury które ma coś do powiedzenia może skutecznie wpływać na podnoszenie jakości naszych wykonań a jednocześnie całego cyklu konkursowegobrak jest w ogóle profesjonalnej oceny grup tanecznych i to na każdym etapie mógłbym jeszcze wiele pisać ale zrobimy na początku mały krok
- Zabudowane pulpity na scenie.
- Za najważniejszą sprawę uważam transparentność wyników - nie ma możliwości oficjalnego otrzymania informacji za co dokładnie była oceniona orkiestra, a jury uchyla się od odpowiedzi nawet po otrzymaniu oficjalnych wiadomości mailowych. Wiele orkiestr uważa to za niesprawiedliwe i dlatego rezygnują z udziału w przeglądach.
- Słaba dostępność informacji o przeglądach
- Bardzo słaba obsługa stron z informacjami o nadchodzących przeglądach
- Bardzo późne zamieszczanie informacji o wynikach
- Kompletny brak reklamy przeglądów
- Organizacja samych imprez bez przygotowania i bez uwzględniania aktualnych warunków czy ilości występujących orkiestr
- brak odpowiedniej liczby osób odpowiedzialnych za pierwszą pomoc (karetki, strażacy osp)
- brak zapewnienia wody dla uczestników festiwalu na betonowej płycie rynku przy 30 st upale w wyniku czego osoby postronne (słuchacze) transportowali mażoretki na pogotowie - skandal!

- może warto wprowadzić osobny ranking wg. budżetu orkiestry np. nagroda dla biednych orkiestr amatorskich (tj. długo wyczekiwany instrument).

(2) Ankiety po przeprowadzeniu przeglądów i przesłaniu rankingu Orkiestr

Ankiety przesyłane były po przeprowadzeniu wszystkich przeglądów i przesłaniu wyników przeglądów do Orkiestr. Na 50 Orkiestr, do których przesłana została prośba o wypełnienie ankiety odpowiedziało 27 Orkiestr. 89% z nich zadeklarowało, że jest to ich kolejny przegląd Orkiestr organizowany przez Związek OSP RP. Można sądzić więc, że odpowiedzi są wiarygodne, ankietowani mają porównanie do poprzednich edycji.

Prawie 66% ankietowanych uznało, że przeglądy były zorganizowane pod względem logistycznym dobrze lub bardzo dobrze (wzrost z 46% w badaniu poprzednich przeglądów). Można więc uznać, że dotacja MKiDN pozytywnie wpłynęła na logistykę przeglądów – organizatorzy mogli zapewnić lepszy montaż finansowy tych wydarzeń, mimo porównywalnie mniejszych środków własnych niż w poprzednich latach.

Wzrost dobrych ocen odnotowaliśmy również w zakresie oceny przez jury przeglądów: prawie 52% ankietowanych dało ocenę przejrzystości przeglądów 4 lub 5 (badanie z wiosny 35%). Ocen negatywnych było jedynie 11% (badanie z wiosny – 49%). Bardzo pozytywnie odniesiono się do otrzymania wyników własnej Orkiestry w dniu przeglądu (89% badanych) oraz zmniejszenia utworów na wspólne wykonanie (ponad 70%). Pozostałe zmiany tegorocznej edycji zostały odebrane pozytywnie, choć należy przypuszczać, że oczekiwania są dużo większe, a ich opis mógł nie być dość czytelny dla odbiorców. Mimo to pozytywne odnosiło się do nich to min. 44%: wysłanie bez zbędnej zwłoki wyników wszystkich przeglądów, poszerzenie składu jury, określenie puli nagród, wyszczególnienie w wynikach parady poszczególnych kategorii prezentacji, usystematyzowanie gry w marszu. Wyniki badania nie pokazują z pewnością, iż organizatorzy zrobili wszystko, co należy w zakresie jakości i transparentności oceny. Są jednak mocnym sygnałem, że kierunek zmian obranych w tegorocznej edycji jest dobry. Kadry Orkiestr oczekują jednak bardziej wyraźnych zmian.

W zakresie propozycji ponad 65% ankietowanych pozytywnie odniosło się do uzgodnienia części spraw, czy podania informacji nie na odprawie, ale jeszcze przed przeglądami (w tym np. kolejność występów).

Równie cenne i interesujące są dodatkowe sugestie uczestników przeglądów. Z uwagi na ich bogatą treść przytaczam je poniżej:

- miejsce parkingowe autobusów bliżej miejsca koncertów
- Zmiana jury - Panowie (...) - już nie te czasy
- scena dwu stopniowa + podest pod perkusje
- Możliwość zaparkowania autokaru w bezpośrednim sąsiedztwie sceny
- Określona ilość orkiestr na przeglądzie (decyduje data zgłoszenia)
- Ograniczyć maksymalnie ilość orkiestr do przeglądu ogólnopolskiego . Należy pójść w jakość i poziom a nie w ilość . Max 12 orkiestr . Kryterium od 8,00 pkt średnia ocena .

- Proponuję podział orkiestr na przeglądach na 2 kategorie tzn. I kategoria orkiestry liczące do 35 instrumentalistów II kategoria orkiestry powyżej 35 instrumentalistów.
- Utrzymywanie w tajemnicy wszystkich szczegółów imprezy do ostatniej chwili jest delikatnie mówiąc poronionym pomysłem. Proszę może przemyśleć wzorowanie się na bardziej doświadczonych od siebie, którzy organizują większe przeglądy, z mniejszym budżetem ale za to z dużą inwencją. Orkiestry przyjeżdżające na przegląd powinny kilka tygodni przed przeglądem wiedzieć ile zespołów pojawi się na scenie (nie muszą wiedzieć skąd one są...), znać dokładny scenariusz imprezy, godziny występów, posiłków, trasy przemarszów, miejsc parkingowych itd.
- Wcześniejsze poinformowanie orkiestr o terminach przeglądów (żeby była możliwość przygotowania repertuaru - miesiąc przed to za mało czasu)
- Odświeżenie składu jury
- Zbyt niskie nagrody w stosunku do lat ubiegłych. Mała atrakcyjność pod względem poniesionych kosztów */nagrody w poprzednich latach były promesą na zakup umundurowania w WUS Brzeziny, finansowane ze środków dotacji, których Związek OSP obecnie nie posiada; obecne nagrody finansowane ze środków MKiDN to katalog otwarty, jednak nominalnie niższy – autor opracowania)*
- Określenie limitu orkiestr dla danego przeglądu tak żeby nie powtórzyła się sytuacja z Suwałk czy Opatowa */liczba orkiestr w Suwałkach to 3, natomiast w Opatowie – 14; wpis dotyczy przestrogi przed tak nierównomierną liczbą Orkiestr na przeglądach – autor opracowania/*
- profesjonalne pulpity
- Komisja to jest jakaś kpina (...) faworyzują swoje orkiestry z którymi współpracują. Jest to przykre, ale wiele orkiestr nie jeździ z uwagi właśnie na to że się (...) nie zmienia !!!
- Orkiestra powinna otrzymać zarówno swoją punktację jak i punktację ogólną innych orkiestr
- Przeglądy Regionalne powinno oceniać inne Jury niż Przegląd Ogólnopolski.
- W skład jury powinny wchodzić osoby obiektywnie oceniające wszystkich uczestników i być powoływany nowy na każdy cykl przeglądów (co dwa lata)
- Jeśli jest taka możliwość to posiłki w jakiejś jadalni czy restauracji a nie catering
- Uzasadnienie oceny - wskazanie na popełnione błędy i niedociągnięcia. Klarowny opis punktacji i podanie skali w jakiej oceniana jest orkiestra.

4. Podsumowanie i wnioski

Tegoroczną edycję Regionalnych Przeglądów Orkiestr Dętych OSP można uznać z całą pewnością za udaną, szczególnie biorąc pod uwagę problemy finansowo-organizacyjne Związku OSP RP.

Niezwykle pozytywnym jest fakt otrzymania dofinansowania ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na przeprowadzenia niniejszych wydarzeń. Daje to nadzieję na kolejne środki finansowe na realizację wniosków z tegorocznej, poniekąd pilotażowej, edycji.

Po analizie zarówno założeń projektu, stopnia realizacji zamierzeń oraz wyników ankiet (zarówno pytań zamkniętych, jak i otwartych) przedstawiam wnioski do realizacji na kolejne edycje cyklu przeglądów, w tym najbliższy Ogólnopolski Festiwal Orkiestr Dętych OSP w 2019r.

- (1) Dalsza reforma oceny. Najlepszym rozwiązaniem byłoby podczas przyszłorocznego Festiwalu zaprosić do jury autorytety w dziedzinie Orkiestr dętych, rozważyć należy również przedstawiciela z zagranicy. Jury w optymalnej konfiguracji (pięcioosobowej) powinno składać się z innych osób, niż podczas poprzedniego festiwalu, nie powiązanych dotąd w składach tego typu gremiów, czy też towarzystwo, a nade wszystko nie powiązanych z uczestnikami konkursu. Ponadto rekomenduje się wymianę przynajmniej części składu przy ocenie parady marszowej (nastawienie na osoby doświadczone w zakresie choreografii, w tym choreografii grup tanecznych).
Dodatkowo podczas festiwalu obligatoryjne powinno być wprowadzenie uzasadnienia oceny. Ocena punktowa powinna być przedstawiona Orkiestrom przy ogłoszeniu wyników konkursu, uzasadnienie dostane w przeciągu jednego tygodnia.
- (2) Profesjonalne podejście do spraw logistycznych. Mimo, iż tegoroczna edycja jest przez ankietowanych oceniona lepiej pod względem organizacyjnym, to szereg uwag związanych choćby z efektywnym czasem przeglądu należy wziąć pod uwagę (skrócenie odprawy poprzez uzgodnienie i/lub przekazanie szeregu spraw jeszcze przed przybyciem Orkiestr do miasta-gospodarza konkursu). Niezwykle cenne w tym kontekście są również indywidualne uwagi i propozycje ankietowanych – lepsza informacja o obsłudze medycznej, atrakcyjniejsze logistycznie miejsca parkingowe, zadbanie o profesjonalną scenę z niezbędnym wyposażeniem (pulpity, podesty, nagłośnienie, instrumenty stacjonarne – np. kotły itp.) i zabezpieczeniem wydarzenia na czas niekorzystnych warunków atmosferycznych.
- (3) Poprawa spraw organizacyjnych. Mowa tu o dużo wcześniejszej informacji o orkiestrach zakwalifikowanych na kolejny etap (liczba, nazwa), miejscach przeglądu czy festiwalu. Orkiestry z dużym wyprzedzeniem muszą planować udział w takich przedsięwzięciach. Ważnym głosem jest poprawa komunikacji jeszcze przed przeglądami (promocja eliminacji, uzgodnienie części spraw), podniesienie jakości serwowanych posiłkach (unikanie cateringu w plastikach), wprowadzenie dyscypliny i konsekwencji przy zgłoszeniach (w celu uniknięcia zbyt dużej lub zbyt małej ilości Orkiestr na dany przegląd).
- (4) Poprawa prezentacji Orkiestr. Zasadne jest wzięcie pod uwagę głosów chcących zdyscyplinować Orkiestry na scenie – pilnowanie limitu czasu prezentacji (przy jednoczesnej obiektywnej poprawie logistyki scenicznej przez organizatorów), kolejności występów. Rozwadze należy poddać wprowadzenie obowiązkowego elementu/utworu do oceny. Skrócone wspólne wykonanie zostało bardzo pozytywnie odebrane przez tegorocznych uczestników przeglądów, stąd rekomendacja konsekwencji w tej kwestii. Zasadne jest również wyeksponowanie zdobywanych pasm przez Orkiestry (wprowadzenie ich również na szczeblu regionalnym), wprowadzenie osobnej oceny grup tanecznych, nagrody publiczności, najlepiej maszerującej Orkiestry i nagród specjalnych.
- (5) Kadra obsługi cyklu przeglądów. Mimo, że głosy odnoszące się do tych spraw nie były oczekiwane w badaniu, jednak z obserwacji czynionych przez autora niniejszego opracowania

oraz konsultacji z innymi obserwatorami przeglądów z naszego środowiska, należy wskazać kilka istotnych spraw odnośnie obsługi. Cykl przeglądów jest niezwykle dużym przedsięwzięciem. Aby zapewnić odpowiedni balans między ilością uczestników, a jakością przeglądów i skutecznością celów przeglądów, niezwykle istotne jest profesjonalne podejście organizatora – Związku OSP RP do kadry obsługi przeglądów. Poszczególne przeglądy powinny być obsługiwane przez sztab ludzi – również ze strony partnerów. Powinien być jasno wskazany podział zadań, obowiązków, ról. Dobrą praktyką jest wyznaczanie dobrze przygotowanych opiekunów Orkiestr podczas festiwalu. Ważne jest, aby te osoby były bardzo dobrze przygotowane do swojej roli – informacja o miejscach parkingowych, posiłkach, kontakt bezpośredni z koordynatorem przeglądu/festiwalu. Często brak jest odpowiednich kadr do obsługi, lub brak przepływu informacji – kwestie nagłośnienia, akustyki, wyposażenie sceny, garderoby (lub inne miejsca do przygotowania Orkiestry lub mażorettek do występu) itp.

Proces organizacji cyklu przeglądów jest jednak niezwykle długi. Zaczyna się właściwie eliminacjami w województwach (coraz rzadziej). Wśród głosów z Orkiestr (również w niniejszych ankietach) pojawiają się sugestie, aby nie zaniedbywać tego szczebla festiwalu, aby poprawić rzeczy bezkosztowe – przepływ informacji o przeglądach. W zarządach wojewódzkich (wykonawczych?) często nie widać motywacji i chęci do przeprowadzania konkursów Orkiestr, a nawet nie widzą sensu jakiegokolwiek animacji ruchu strażackich Orkiestr z poziomu województw. Widać przy tym, że zarząd główny nie ma w tak kluczowych kwestiach na oddziały wojewódzkie.

Odwrót tego niebezpiecznego trendu można zaradzić wg mnie z poziomu centralnego – tu powinna zaistnieć w pełni profesjonalna animacja Orkiestr strażackich. Wtedy ewentualna aktywność na poziomie województw będzie naturalnie wymuszona. Aby to osiągnąć powinien być stworzony sztab ludzi do pracy przy całym cyklu, jako przedsięwzięcie ciągłe, kompleksowe. Ci ludzie powinni zajmować się, w optymalnej formie, tylko animacją Orkiestr, a role powinny być stosownie podzielone. Mowa tu o ciągłym kontakcie z Orkiestrami, nadzorowanie eliminacji (wojewódzki i regionalnych), organizacja warsztatów dla kadr Orkiestr, konkursów internetowych, organizacja przedsięwzięć integrujących Orkiestry, wspólnych zamówień dla Orkiestr (np. repertuar).

Bartłomiej Robak